

Hyvät Tyks Neuron potilaat,

Koronavirus COVID-19 on aiheuttanut maailmanlaajuisen pandemian ja virus leviää nyt Suomessakin. Haluamme Tyks Neurolla huolehtia parhain mahdollisin keinoin neuropotilaiden turvallisuudesta tässä uudessa tilanteessa.

Koronavirus leviää pisara- ja kosketustartunnan kautta. Se aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka tavallisimmat oireet ovat kuume, yskä ja hengenahdistus. THL on julkaissut listan riskiryhmistä, joihin kuuluvien riski saada vaikeaoireinen koronainfektio on suurentunut. Potilaat joilla on **krooninen neurologinen sairaus tai hermolihastauti ja potilaat joilla on vastustuskykyä heikentävä lääkehoito** kuuluvat riskiryhmiin. Neurologisissa sairauksissa käytettäviä vastustuskykyä heikentäviä hoitoja ovat kortisonihoito (Prednison, Prednisolon, Medrol, Dexametason), MS-tautilääkkeet (Aubagio, Gilenya, Lemtrada, Mavenclad, Ocrevus, Tecfidera, Tysabri), TNF-salpaajat (Adalimumab, Humira, Infliximab), muut solunsalpaajat: atsatiopriini (Imurel, Azamun), metotreksaatti (Trexan, Ebetrex, Metoject, Metotrexat), mykofenolaatti (CellCept, Mycofenolate) ja rituksimabi (MabThera, Rituxan). Riskiryhmiin kuuluvien pitää pyrkiä suojaamaan itsensä tartunnalta mahdollisimman hyvin. Yleiset suojautumisohjeet sinänsä ovat samat kuin muulle väestölle, mutta niiden erityisen tarkka noudattaminen on riskiryhmille ensiarvoisen tärkeää:

- Pese kädet usein ja hyvin ainakin 20 sekunnin ajan saippualla ja käytä käsidesiä
- Vältä kasvojen koskettamista
- Vältä kosketusta muihin ihmisiin ja vältä ruuhkia, pidä kaikkialla 1 m etäisyyttä muihin ihmisiin ja jos ihmisellä on hengitystieoireita, suositellaan 2 m etäisyyttä
- Vältä kauppakeskuksia, julkisia liikennevälineitä ja muita sellaisia paikkoja, joissa on paljon ihmisiä
- Pidä kodin ovenkahvat, wc-tilat ja keittiö siisteinä ja pyyhi pinnat usein vedellä ja kodinpuhdistusaineella
- Vältä erityisesti kosketusta hengitystieoireisten kanssa

Jos sairastut hengitystieinfektioon, mutta oireesi ovat lievät, pysy kotona. Suurin osa hengitystieinfektioista myös nyt koronaepidemian aikana on muuta kuin COVID-19 korona virusinfektioon liittyviä.

- Terveydenhuollon suuren kuormituksen vuoksi toivotaan, etteivät hyväkuntoiset hengitystie-oireiset ottaisi yhteyttä neuvontapuhelimiin, vaan katsoisivat ohjeita **terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirin verkkosivuilta tai omaolo-sivustolta** <https://www.omaolo.fi>.

Jos kuulut riskiryhmään, soita pikaisesti terveyskeskukseen, jos sinulle

- **nousee äkillinen kuume (38 astetta tai yli) ja**

-
- **tautiin liittyy kurkkukipua ja/tai yskää**
 - Kullakin terveystieteiden keskuksella on koronaneuvontapuhelin ja päivystysaikana saat ohjeita ja neuvontaa myös Tyks Akuutin puhelinneuvonnasta (02 313 8800). On erittäin tärkeää aina soittaa ennen hakeutumista vastaanotolle tai päivystykseen!
 - Ole varovainen yskiessä ja niistäessä, varo levittämästä viruksia. Yski hihaan tai mieluiten kertakäyttönenäliinaan, ja laita nenäliina nopeasti jätteastiaan.

Sairaalassa pyrimme huolehtimaan hygieniasta huolellisesti. Silti sairaalaympäristö on valitettavasti sellainen paikka, jossa käy paljon ihmisiä ja se jo sinänsä lisää tartuntavaaraa. Sovellamme nyt epidemian aikana seuraavia yleisohjeita liittyen käynteihin neurotoimialueen poliklinikoilla ja vuodeosastoilla:

- **Flunssaoireisena (kuume, nuha, yskä, kurkkukipu, alahengitystieoireet) ei saa saapua poliklinikan vastaanotolle tai toimenpiteeseen, vaan käynti hoidetaan etänä tai varataan uusi aika.**
- Korkean iän tai muiden sairauksien vuoksi epidemian suhteen suurentuneessa riskissä olevien potilaiden poliklinikan käyntiaikoja muutetaan soittoiksi tai varataan uusi aika
- Potilaat, joilla on vastustuskykyä heikentävä lääkitys (kts edellinen sivu) ja kiireetön kontrollikäynti, käynti muutetaan soitoksi
- Poliklinikalle saapuvia pyydetään välttämään julkisia kulkuvälineitä.
- Tilatut ja sovitut tutkimukset (kuvantaminen ja laboratorio) tehdään. Kun käyt laboratoriossa, vältä ruuhka-aikoja ja pidä etäisyyttä muihin ihmisiin
- Neurologiset ja neurokirurgiset päivystyspotilaat ja muut kiireellistä hoitoa tarvitsevat potilaat hoidetaan normaalisti
- Jos suunniteltua toimenpideaikaanne joudutaan epidemiatilanteen vuoksi siirtämään, sinuun otetaan yhteyttä

Sairaalassa pitää huomioida, että

- kaikkien ihmisten välillä olisi vähintään 1 m ”turvaväli”, älä mene istumaan kenenkään viereen välittömään läheisyyteen, vaan hakeudu sellaiselle paikalle, joka on mahdollisimman etäällä muista.
- sairaalaan ei saa tulla ulkopuolisia, toisin sanoen potilaiden omaiset eivät valitettavasti voi tulla nyt potilaan mukana sairaalaan. Poikkeuksena on tilanne, jossa potilas tarvitsee välttämättä kuljetusapua (esim. pyörätuoli)
- Joidenkin potilaiden kohdalla on tarpeen miettiä vastustuskykyä heikentävän hoidon keventämistä epidemiatilanteen ajaksi. Nämä harkinnat tehdään potilaskohtaisesti ja otamme sinuun yhteyttä, jos arvioimme, että lääkehoitosi on syytä vaihtaa tai annostelua siirtää epidemian vuoksi.

Linkejä:

Tyksin etusivulla yleisohjeita: <http://www.vsshp.fi/fi/Sivut/default.aspx>
THL:n koronavirus-sivusto: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19>
ECDC:n koronavirussivusto: <https://www.ecdc.europa.eu/en/coronavirus>

Jaakko Rinne

Toimialueen johtaja

Turussa 19.3.2020